

***Statenstuk* 2004-97**

Project Parkmanagement II

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie op 21 januari 2004
- provinciale staten op 4 februari 2004
- fatale beslisdatum: n.v.t.

Voorgestelde status: **B-stuk**

Behandeld door de heer E.J. Akse, telefoonnummer (0592) 36 58 33, en de heer F. Roemers,
telefoonnummer (0592) 36 55 83

Portefeuillehouders: de heren Joh. Dijks en J.H. Schaap

Inleiding

Onder parkmanagement wordt doorgaans verstaan: "het "sturen" van de inrichting van een terrein, het "managen" van voorzieningen en het beheren van openbare en private ruimten". Marktpartijen en overheid hebben daarin een gedeelde verantwoordelijkheid. Samen zorgen zij voor een optimale kwaliteit van werklocaties, nu en op (zeer) lange termijn.

Parkmanagement in Drenthe is niet nieuw. Het maakte al deel uit van het door de provincie Drenthe in 1997 geïnitieerde project Duurzaam Drenthe. In 2002 is parkmanagement in een apart project (Parkmanagement I) op een vijftal binnen de kernzones gelegen terreinen verder uitgewerkt. Doel hiervan was, en is, het creëren van duurzame kwaliteit. Het gaat om bedrijventerreinen in Meppel (2x), Roden, Coevorden en Emmen. Daarnaast is onlangs ook in Hoogeveen (Buitenvaart II) besloten tot het oprichten van een parkmanagementorganisatie (PMO). In een tussentijdse evaluatie hebben de gemeenten en ondernemers van alle terreinen aangegeven enthousiast te zijn over de werkzaamheden en vorderingen van de PMO's, maar dat zij in de toekomst meer rendement willen zien. Het opzetten, onderhouden en managen van een PMO blijkt in de praktijk meer tijd en energie te kosten dan vooraf geraamd. Naast de behoefte aan een verdere professionalisering wordt voor de nabije toekomst onder meer gedacht aan het introduceren van een vorm van utilitymanagement. Onderwerpen kunnen dan zijn:

- gezamenlijke (duurzame) energievoorziening
- gezamenlijke afvalverwijdering
- benutting warmte-/koudeopslag in de bodem
- industriewater leverantie
- flexpool/personeel en organisatie(PO
- benutting/hergebruik proces(afval)water
- afvalwaterbehandeling
- gezamenlijke energievoorziening (warmtekrachtkoppeling)
- benutting restwarmte of restkoude

Nu de eerste resultaten van parkmanagement zichtbaar worden, is het van belang om op basis van de inmiddels opgedane kennis en ervaring verbreding te zoeken naar andere bedrijfsterrainen in Drenthe. Echter, zoals de tussentijdse evaluatie heeft aangegeven wordt hiervoor, naast enthousiasme, steeds vaker een op kennis en ervaring gestoelde professionele aanpak gevraagd.

De uitdaging waar de provincie nu, gezamenlijk met de PMO's en gemeenten voor staat, is om enerzijds ondersteuning te bieden aan nieuwe initiatieven op bedrijventerreinen, zowel binnen als buiten de kernzones (bijvoorbeeld in de gemeente Assen en op een aantal kleinere terreinen elders in Drenthe) en anderzijds om het in gang gezette professionaliseringsproces binnen de bestaande PMO's verder te faciliteren. Om dit te bewerkstelligen stellen wij voor een professionele, faciliterende organisatie voor meerdere bedrijventerreinen in de provincie op te zetten. Uitgangspunt is dat de nieuwe organisatie:

- nieuwe Drentse initiatieven, ook buiten de kernzones, moet ondersteunen
- faciliterend moet zijn aan de bestaande PMO's
- de weg moet kennen binnen zowel de overheid als het bedrijfsleven
- samenwerking organiseert tussen de Drentse terreinen
- de opgedane kennis en ervaring actief uitdraagt
- de mogelijkheid voor andere Drentse terreinen moet bieden om van haar diensten gebruik te maken

Een dergelijke organisatie zou binnen drie jaar op eigen benen moeten kunnen staan. Er wordt onderzocht of de initiële kosten mede vanuit het Kompas voor het Noorden gefinancierd kunnen worden. Uiteraard is daarnaast financiering nodig van de gemeenten, de binnen de PMO georganiseerde bedrijven en de provincie.

Gelet op het belang van parkmanagement is een bijdrage door de provincie van 50% gewenst. De overige 50% moet dan worden bijgedragen door het bedrijfsleven, de gemeenten en eventueel het Kompas voor het Noorden. Hierbij wordt opgemerkt dat in het eerste jaar in verband met initiële kosten door de provincie een hoger bedrag wordt bijgedragen dan in de daaropvolgende twee jaren. Totaal zal over drie jaren de bijdrage door de provincie niet meer zijn dan € 200.000,--.

Advies

1. Instemmen met een provinciale bijdrage van maximaal € 200.000,-- voor het project Parkmanagement II.
2. Dit bedrag te dekken uit de middelen uitvoering collegeprogramma (intensivering).
3. Deze toezegging te zien als precommitting, aangezien het projectplan, inclusief het financiële hoofdstuk in het eerste kwartaal 2004 nader zal worden uitgewerkt.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

- Het in opdracht van de PMO's uitvoeren van de "dagelijkse" werkzaamheden op ten minste vijf bedrijventerreinen gericht op het realiseren van collectieve voorzieningen.
- Samenwerking op en tussen bedrijventerreinen organiseren op het gebied van: afvalcontracten, groen onderhoud en wegbeheer, energiecontracten, duurzame energie, informatie- en communicatietechnologie (ICT), beveiliging, combizorg en PO.
- Het organiseren van voorlichtings- en informatiebijeenkomsten ten behoeve van de leden en aspirant-leden van de PMO's.
- Het ten behoeve van nieuwe initiatieven organiseren van workshops over de onderwerpen die vallen onder facilitysharing/collectieve voorzieningen.
- Het aantal directe en indirecte arbeidsplaatsen is in dit stadium van het project nog niet aan te geven. Reden hiervoor is dat de verdere ontwikkeling en het opstellen van een definitieve versie van het projectplan nog in overleg met de bestaande PMO's en gemeenten zullen plaatsvinden.

Argumenten

- 1.1. *Creëren van duurzame kwaliteit*
Een PMO is een basis voor collectiviteit en een vertrekpunt voor het realiseren van collectieve duurzame voorzieningen en revitalisering.
- 1.2. *Duurzame ontwikkeling van bedrijventerreinen voorkomt kostbare revitaliseringsoperaties*
Door gezamenlijk in te zetten op een duurzaam beheer van bedrijventerreinen worden hoge (revitaliserings)kosten in de toekomst vermeden. Daarnaast wordt de waardevastheid van het onroerend goed door de kwaliteitsverbetering van de bedrijfsomgeving gewaarborgd en dragen hoogwaardige en verzorgd ogende bedrijventerreinen bij aan de aantrekkelijkheid van een gemeente als vestigingsplaats.

- 1.3. *Schaalvoordeel biedt efficiencyverbetering en kostenvoordeel en dus concurrentievoordeel*
Een groot voordeel van parkmanagement is schaalvoordeel: de deelnemende ondernemers behalen kostenvoordelen door de gezamenlijke inkoop van onderhoud, beveiliging, afvalmanagement, elektriciteit en bewegwijzering. Hoe meer deelnemers, hoe groter de voordelen.
- 1.4. *Beschikbare ruimte wordt op termijn effectief gebruikt*
Het is evident dat duurzame bedrijventerreinen bijdragen aan een verminderd beroep op schaarse ruimte.
- 1.5. *Het vestigingsklimaat wordt verbeterd*
Goed onderhouden bedrijfsterreinen zijn een visitekaartje; gerealiseerde samenwerkingsverbanden met kostenvoordelen zijn ook voor nieuwkomers interessant; nieuwe bedrijven kunnen zich concentreren op hun kernactiviteiten. Andere zaken zijn of worden op efficiënte wijze geregeld.
- 1.6. *Leren van elkaar*
Door de samenwerking tussen de terreinen ook te formaliseren kunnen succes- en faalfactoren onderling worden uitgewisseld.
- 1.7. *Opgedane kennis en vaardigheid wordt ter beschikking gesteld aan nieuwe initiatieven*
De in de afgelopen jaren opgedane ervaringen worden binnen dit project aangewend om nieuwe initiatieven te ondersteunen. Aan de ene kant worden ondernemers door ondernemers gewezen op de kansen, mogelijkheden en valkuilen van parkmanagement. Aan de andere kant bieden nieuwe initiatieven mogelijkheden tot schaalvergroting en daarmee kostenvoordeel.
- 1.8. *Concurrentiepositie*
Toename van de werkgelegenheid. Versterking van de concurrentiepositie door het aantrekken van regionale dienstverleners. Mede daartoe het verbeteren van de kwaliteit van bestaande bedrijfsterreinen.
- 1.9. *ICT*
Een professionele PMO is een goede basis voor het realiseren van een goede (breedband)infrastructuur.

Uitvoering

Tijdsplanning

Het project loopt van 2004 tot 2007.

Financiën

Totale kosten	circa € 400.000,--
Externe kosten	circa € 200.000,--
Kosten voor de provincie	€ 200.000,--
Uit het budget:	middelen uitvoering collegeprogramma (intensivering)

Gelet op het belang van de voortgang van parkmanagement in de provincie lijkt het redelijk dat de provincie 50% van de kosten voor het opzetten van de organisatie voor haar rekening neemt. De overige 50% zal bijgedragen moeten worden door het bedrijfsleven, de gemeenten en het Kompas voor het Noorden. De op te zetten organisatie zal na drie jaar zelfvoorzienend moeten zijn. Randvoorwaarden hiervoor zullen worden opgenomen in het projectplan dat in het eerste kwartaal van 2004

gereed zal zijn. Alle betrokken partijen zullen zich door ondertekening van het projectplan hieraan conformeren. De provinciale bijdrage zal, ongeacht de stand van zaken aan het eind van de projectperiode, in 2007 worden stopgezet en in totaal niet meer dan € 200.000,-- hebben bedragen. De exacte kosten zijn in dit stadium van het project nog niet aan te geven. De reden hiervoor is dat de verdere ontwikkeling en het opstellen van een definitieve versie van het projectplan nog in overleg met de gemeenten en de bestaande PMO's zullen plaatsvinden.

Monitoring en evaluatie

Naast een jaarlijkse schriftelijke rapportage aan de provincie over de vorderingen in het project zal de provincie betrokken blijven in de Stuurgroep Parkmanagement II.

Na afloop van het project zal evaluatie plaatsvinden.

Extern betrokkenen

- Besturen van de bestaande PMO's en de besturen van de PMO's i.o.
- Ten minste de gemeenten Emmen, Assen, Coevorden, Meppel, Hoogeveen en Noordenveld.

Communicatie

- Persbericht.
- Bijeenkomsten voor PMO's en de Drentse gemeenten.

Bijlagen

1. Opsomming van mogelijke activiteiten van een PMO.

Ter inzage in de leeskamer

N.v.t.

Assen, 15 december 2003
Kenmerk: 50/6.6/2003011289

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter
J. Nauta, secretaris

gm/coll.

1. Inleiding

De kwaliteit van de omgeving is een veelbesproken thema in het kader van de ruimtelijke ordening, (de Vijfde nota op de ruimtelijke ordening), maar speelt ook binnen de beleidsterreinen milieu, economie en sociaal. De kwaliteit van de leef- en werkomgeving wordt dan ook in toenemende mate bepaald door de locatiefactor.

Ook het provinciebestuur hecht - getuige zijn collegeprogramma en het voorontwerp-POP II - veel waarde aan de kwaliteit van de omgeving, zeker ook daar waar het gaat om bedrijventerreinen. Een goed functionerend bedrijventerrein is positief voor de concurrentiepositie van het daar gevestigde en te vestigen bedrijfsleven. Tevens is een kwalitatief hoogwaardig terrein een blijvende economische impuls binnen een gemeente en de desbetreffende regio. Daarnaast voorkom je met een duurzaam opgezet en een duurzaam beheerd terrein kostbare sanering en revitalisering in de toekomst.

Zowel vanuit de overheid als vanuit de markt wordt de laatste tijd steeds nadrukkelijker aandacht besteed aan een kwalitatief hoogwaardige en duurzame ontwikkeling van bedrijventerreinen.

Om deze aandacht te vertalen naar inrichting en beheer is parkmanagement een geschikt instrument. Onder parkmanagement wordt doorgaans verstaan: "het sturen van de inrichting van een terrein, het "managen" van voorzieningen en het beheren van openbare en private ruimten". Marktpartijen en overheid hebben daarin een gedeelde verantwoordelijkheid. Samen zorgen zij voor een optimale kwaliteit van werklocaties, nu en op (zeer) lange termijn.

2. Voorgeschiedenis

Parkmanagement in Drenthe is niet nieuw. Het maakte al deel uit van het door de provincie Drenthe in 1997 geïnitieerde project Duurzaam Drenthe. In 2002 is parkmanagement in een apart project (Parkmanagement I) op een vijftal terreinen verder uitgewerkt. Doel hiervan was, en is, het creëren van duurzame kwaliteit. Het gaat om bedrijventerreinen in Meppel (2x), Roden, Coevorden en Emmen. Onlangs is ook in Hogeveen een PMO opgericht. De gemeenten en ondernemers van deze bedrijventerreinen zijn enthousiast over hun PMO en de vorderingen tot nu toe. Echter, een veel gehoorde opmerking is: "wij hebben nu een goede organisatie waarin werkgroepen een aantal gezamenlijke contracten hebben afgesloten, maar hoe nu verder?".

3. Voordelen van parkmanagement

Door middel van parkmanagement is continue kwaliteitsbewaking mogelijk, waarbij door bijstelling en innovatie een terrein concurrerend blijft en achteruitgang wordt aangepakt, waardoor verlies aan werkgelegenheid wordt voorkomen. Parkmanagement kan gebruikt worden als marketinginstrument, terwijl het tegelijkertijd kan inspelen op de steeds veranderende huisvestingswensen die zich vandaag de dag snel ontwikkelen. Op lange termijn wordt een behoorlijke kostenbesparing gerealiseerd ten aanzien van dure revitaliseringoperaties.

Het uitgangspunt van parkmanagement is samenwerking tussen ondernemers, gemeente en andere overheden, en tussen ondernemers onderling. Parkmanagement levert daarmee een belangrijke bijdrage aan het stimuleren van duurzame ontwikkeling, de verbetering van de personeelsvoorzieningen op het bedrijventerrein, de leefbaarheid en veiligheid, de bereikbaarheid en de kwalitatieve uitstraling van een terrein. Daarnaast kan vanwege het gezamenlijke karakter een behoorlijke kostenbesparing optreden. Parkmanagement is maatwerk met voordelen voor alle partijen.

In de rol van collectieve belangenbehartiger brengt parkmanagement individuele belangen van bedrijven en overheid samen. Een win-winsituatie voor alle partijen staat hierbij centraal.

Parkmanagement richt zich onder meer op het beheer van wegen, riolering, verlichting, groen en in toenemende mate ook op inrichting, beheer en uitgifte van bedrijventerreinen, gebouwen en facilitaire diensten van bedrijven, energie, afvalmanagement, PO en ICT. Gemeenten en bedrijven besteden zodoende een deel van hun zorgtaken uit. Beide willen daarbij de garantie van de PMO dat de kwali-

teit minimaal op een afgesproken niveau komt of gehandhaafd wordt voor een van tevoren vastgestelde vergoeding.

Kwalitatief hoogwaardige bedrijventerreinen zijn vaak synoniem voor duurzaamheid. Parkmanagement draagt bij aan die duurzaamheid. Bij nieuwe terreinen is het bijna vanzelfsprekend dat vanaf het begin parkmanagement aandacht krijgt. In toenemende mate gebeurt hetzelfde bij de herstructurering van oude bedrijventerreinen.

Een professionele beheerorganisatie staat ook op langere termijn borg voor een duurzaam en kwalitatief hoogwaardig bedrijventerrein.

3.1. De meerwaarde van parkmanagement voor bedrijven op een rijtje

- Zorg wegnemen bij ondernemers waardoor zij zich meer kunnen richten op hun corebusiness.
- Kwaliteitsvoordelen door facilitair beheer over te dragen aan professionals.
- Inkoopvoordelen door het creëren van schaalgrootte.
- Waardevastheid van het onroerend goed door kwaliteitsverbetering van de bedrijfsomgeving.
- Mogelijkheid om extra diensten in te kopen die voor individuele bedrijven onhaalbaar zijn.
- Mogelijkheid tot synergie door koppeling van stromen, goederenstromen en productieprocessen.
- Versterking van de concurrentiepositie.

3.2. De meerwaarde van parkmanagement voor de gemeente op een rijtje

- De gemeente en bedrijven kunnen zich op kerntaken richten in de zekerheid dat het onderhoud en beheer van bedrijventerreinen in goede handen is.
- Waardevastheid van het onroerend goed door kwaliteitsverbetering van de bedrijfsomgeving.
- Hoogwaardige en verzorgd ogende bedrijventerreinen dragen bij aan de aantrekkelijkheid van een gemeente als vestigingsplaats.
- Een aantrekkelijke vestigingsplaats is goed voor het behoud/aantrekken van werkgelegenheid en daarvan profiteert de lokale economie.
- Duurzame ontwikkeling van bedrijventerreinen voorkomt kostbare revitaliseringsoperaties.
- Het voorkomen van functieverlies op bestaande bedrijventerreinen waardoor de druk om nieuwe terreinen uit te geven, vermindert.
- Positieve impuls voor het ondernemersklimaat en de relaties tussen bedrijfsleven en overheid.

4. Parkmanagement vereist goede regie

Als individuele bedrijven verenigd in een PMO en gemeenten willen samenwerken, is een goede regie noodzakelijk. Om een innovatief concept als parkmanagement succesvol en effectief toe te passen, is een professionele organisatie nodig die aanspreekbaar is en kan worden afgerekend op basis van vooraf overeengekomen criteria. Naast deskundigheid is onafhankelijkheid essentieel om de belangen van alle deelnemers te kunnen waarborgen. Bovendien dragen duidelijke afspraken bij aan realistische verwachtingen bij de gemeente en betrokken ondernemingen.

Vanzelfsprekend hoort bij een goede regie ook een duidelijk inzicht in de kosten en de verdeling daarvan, net als een bereikbare en altijd aanspreekbare locatie- of parkmanager die slagvaardig is, belangen behartigt en bruggen kan slaan tussen alle belanghebbenden.

5. Probleemstelling

Het daadwerkelijke parkmanagement binnen de reeds in Drenthe bestaande PMO wordt op dit moment uitgevoerd en aangestuurd door de bestuursleden (ondernemers op het terrein).

De nadelen hiervan op een rijtje.

- Een bestuursfunctie in een PMO kost veel tijd. Een ondernemer houdt zich bij voorkeur bezig met zijn kernactiviteit en niet met bijkomende zaken.
- Een bedrijventerrein heeft een beperkte schaalgrootte. Uit een groter volume volgt meestal een sterkere onderhandelingspositie bij onderhandelingen bij het afsluiten van gezamenlijke (raam)-contracten.
- Door beperkte schaalgrootte moet vaak het wiel opnieuw worden uitgevonden (veel zaken gebeuren voor de eerste keer en kosten daardoor onevenredig veel tijd).
- In veel gevallen is er sprake van onvoldoende kennis bij de besturen. Denk in dit verband aan ruimtelijke inrichting, revitalisering van bedrijventerreinen, energie, PO, afvalmanagement, civiele techniek, vergunningverlening en beheer en onderhoud van terreinen en gebouwen.
- Parkmanagement richt zich tot nu toe alleen op het "eigen terrein". Nieuwe initiatieven kunnen geen gebruikmaken van de ervaring en deskundigheid van reeds opgestarte initiatieven.

Verwacht mag worden dat de effectiviteit van de bestaande organisaties verhoogd kan worden door te investeren in samenwerking en verdere professionalisering.

6. Professionele faciliterende organisatie

Om het fenomeen parkmanagement in de provincie Drenthe verder te professionaliseren en uit te bouwen wordt, naast de bestaande organisaties, een professionele faciliterende organisatie voor meerdere terreinen in de provincie opgezet. De organisatie zal zich nadrukkelijk bezig gaan houden met het ontwikkelen en ondersteunen van nieuwe initiatieven en zal daarnaast de samenwerking tussen terreinen onderling bevorderen. Daarbij richt ze zich niet alleen op de "grotere" terreinen, maar ook op terreinen die buiten de kernzones liggen. Hierin onderscheidt dit project zich van eerdere initiatieven, zoals Parkmanagement I. De organisatie wordt gevormd door een aantal binnen het project aan te stellen professionele "Drentse (deeltijd)parkmanagers". Uitgangspunt is dat de nieuwe organisatie de weg moet kennen binnen zowel de overheid als het bedrijfsleven, dat er een samenwerking ontstaat tussen de Drentse terreinen en dat de mogelijkheid voor andere Drentse terreinen geboden moet worden om van de dienstverlening gebruik te maken.

Deze organisatie moet in een samenwerkingsverband met de bestaande organisaties een multi-disciplinaire kennisintensieve dienstverlener zijn die zich richt op het creëren van duurzame kwaliteit voor opdrachtgevers en partners. De organisatie zou kennis moeten hebben op het gebied van onder andere ruimtelijke inrichting, revitalisering van bedrijventerreinen, planrealisatie, energie, PO, afvalmanagement, civiele techniek, vergunningverlening en beheer en onderhoud van terreinen en gebouwen. Door oog en oor te hebben voor diverse belangen kan de organisatie een brug slaan tussen overheid en bedrijfsleven. De op te zetten organisatie biedt daarbij maatwerk en het gewenste schaalvoordeel bij contractonderhandelingen (namelijk alle aangesloten PMO's).

Met een afvaardiging van bestaande PMO's en gemeenten zal nog een aantal stappen afgesproken en doorlopen moeten worden.

Te denken valt aan:

- stap 1. Bewust worden van de meerwaarde van een professionele faciliterende organisatie
- stap 2. Inventariseren van wensen en eisen
- stap 3. Een pakket van maatregelen samenstellen
- stap 4. Een organisatorische en financiële opzet maken
- stap 5. De fysieke consequenties vaststellen
- stap 6. De organisatie opbouwen
- stap 7. Contracteren van aanbieders en afnemers
- stap 8. Exploiteren en optimaliseren

In de bijlage Mogelijke activiteiten parkmanagementorganisatie is ter verduidelijking een lijst van activiteiten opgenomen die een PMO zou kunnen oppakken.

7. Kosten

Gelet op het belang van de voortgang van parkmanagement in de provincie is in de projectperiode van drie jaar financiële ondersteuning door de provincie noodzakelijk. De verwachting is dat de organisatie zichzelf na drie jaar heeft bewezen en op eigen benen kan staan. Randvoorwaarden hiervoor zullen worden opgenomen in het projectplan dat in het eerste kwartaal van 2004 gereed zal zijn. Alle betrokken partijen zullen zich door ondertekening van het projectplan hieraan conformeren. De provinciale bijdrage zal, ongeacht de stand van zaken aan het eind van de projectperiode, in 2007 worden stopgezet en in totaal niet meer dan € 200.000,-- hebben bedragen.

De kosten van de uit dit project voortkomende professionele organisatie of loonkosten van een of meer medewerkers van deze organisatie moeten op termijn in samenwerking tussen gemeenten en bedrijfsleven worden opgebracht.

Mogelijke activiteiten parkmanagementorganisatie

Een parkmanagementorganisatie is een soort Zwitsers zakmes dat zich bezig houdt op tal van gebieden als het gaat om het implementeren van duurzame kwaliteit. Hieronder ter verduidelijking enkele voorbeelden:

Gezamenlijk gebruik van utilities en installaties

- Gezamenlijk gebruik van energiebronnen (bijvoorbeeld stoom, gas en elektriciteit).
- Gezamenlijk gebruik van afvalwaterzuivering.
- Gezamenlijk gebruik van installaties voor perslucht.
- Gezamenlijk gebruik van een warmtenet.
- Gezamenlijke inkoop (duurzame) energie, water, etc.
- Utilitymanagement.

(Nuts)voorzieningen met hoog en/of duurzaam rendement

- Toepassen van warmtekrachtkoppeling.
- Toepassen van duurzame energie (zonne- en windenergie, biomassa).
- Industriewater uit oppervlaktewater en regenwater (grijswatercircuit).
- Industriewater uit het effluent van een rioolwaterzuivering.
- Installatie gescheiden rioolstelsel (bijvoorbeeld regenwater naar oppervlaktewater).
- Gescheiden riolering (voor hergebruik en lozing).
- Koude-/warmteopslag in de bodem.

Uitwisseling van energie, grondstoffen en water

- Benutting van restwarmte/restkoude tussen bedrijven onderling.
- Benutting van reststoffen of afgekeurde producten als grond- en hulpstof.
- Benutting van reststoffen als brandstof tussen bedrijven onderling.
- Onderlinge benutting van verpakkingsmaterialen.
- Hergebruik van afvalwater als proceswater tussen bedrijven onderling.
- Sluiten kringlopen, bijvoorbeeld gesloten koelwatersystemen.
- Benutting van hoogcalorische afvalstoffen voor verbranding.

Collectieve inzameling en afvoer van afvalstoffen

- Collectief afvalcontract.
- Gezamenlijk afvaldepot/milieupark/palletinstallatie.
- Gezamenlijke lokale verwerking (bijvoorbeeld lokale vergistingsinstallatie).
- Preventieteams en -kringen.
- Reparatiefaciliteit.

Combineren van het vervoer van goederen en personen

- Onderlinge coördinatie van het goederenvervoer (met name combineren van vrachten).
- Ruimtelijke concentratie van vervoerders en bedrijven met omvangrijke en frequente goederenstromen.
- Gezamenlijk busvervoer van personeel, bijvoorbeeld minibussen, busdienst "van deur tot deur".
- Gezamenlijke coördinatie carpoolers.
- Gezamenlijke deelauto's, deelfietsen en deeltaxi's.
- Collectieve pakketdiensten.
- Gezamenlijke terminals met een spoor-, water- of buisaansluiting.
- Multimodale transportcentra.

- Transferia en vrije busbanen voor optimaal personenvervoer.
- Het verkeer wordt via bepaalde routes het terrein over geleid.

Bereikbaarheid

- Aansluiting op het auto(snel)net en/of op het openbaar vervoer wordt verbeterd.
- Aansluiting op waterwegen wordt verbeterd.
- Bereikbaarheid terrein te voet, per fiets, auto en/of openbaar vervoer wordt verbeterd.
- De bewegwijzering naar en/of op het terrein wordt verbeterd.
- De weginfrastructuur op het terrein wordt verbeterd.
- Parkeren, laden en lossen worden vergemakkelijkt.
- Terreinverlichting wordt verbeterd.

Intensivering van het gebruik van de ruimte

- "Verzamelen" van bedrijven (bedrijvenverzamelgebouwen) met gedeelde ruimtes (receptie, kantine en dergelijke).
- Clustering van bedrijven met dezelfde faciliteiten, processen etc. of juist een clustering van bedrijven die elkaar aanvullen.
- Meerlagig bouwen van bedrijfspanden (stapelen en ondergronds parkeren).
- Gezamenlijke parkeervoorziening voor auto's.
- Gezamenlijke opslag van materialen.
- Gezamenlijke parkeervoorzieningen voor auto's.
- Gezamenlijk opstellen van vrachtauto's.
- Gezamenlijk gebruik (vracht)autowasplaats;
- Gezamenlijk gebruik van een onderhoudswerkplaats.
- Gezamenlijke opslag van goederen en materialen.
- Ontwikkelen van vrijgekomen bedrijfsruimte.
- Concentratie van groenstroken.
- Zonebeheersysteem.

Bouwen

- Bouwvergunning bedrijven bevat bepalingen ten aanzien van duurzaam bouwen.
- Isolatiemaatregelen.

Onderhoud en beveiliging terrein

- Collectief groenbeheer.
- Collectief waterbeheer.
- Collectieve terreinbeveiliging.
- Collectief onderhoud van gebouwen en groen.
- Gezamenlijke bedrijfsbrandweer.

Collectieve organisatie bedrijventerrein

- Oprichting van een ondernemersvereniging op het terrein.
- Opzetten parkmanagement.
- Gezamenlijk calamiteitenplan.
- Bij acquisitie nieuwe bedrijven wordt gelet op kansen duurzaamheid en/of samenhang met bestaande bedrijvigheid.
- Gezamenlijke grondvoorraden.
- Ontwikkelen van strategische grondvoorraden.
- Stimuleren toepassing milieudoorlichting van bedrijven op het terrein.
- Faciliteiten voor startende ondernemingen.

Bedrijfsgerichte commerciële voorzieningen

- Vergader- en opleidingsfaciliteiten en flexibele kantoren.
- Gezamenlijke organisatie kinderopvang, winkelcentra, sport- en recreatiefaciliteiten.
- Gezamenlijke voorzieningen: winkel, servicepunt, horeca, benzinstations, bancaire en postale voorzieningen.
- Gezamenlijk gebruik Internet ten behoeve van informatievoorziening/-uitwisseling.
- ICT-infrastructuur op het terrein wordt verbeterd (bijvoorbeeld breedband).
- Arbo-aspecten collectief regelen.

Interactie met de omgeving en leefbaarheid

- Verstoring ecologische/landschappelijke kwaliteiten beperken.
- Geluidwerende maatregelen.
- Hinder voor de omgeving wordt voorkomen.
- De verstoring van de grondwaterhuishouding wordt aangepakt.
- Bodemvervuiling wordt gesaneerd.
- Aanleg groenstroken, maar ook mogelijk: beheer van oevers en dergelijke.
- Aanleg (helofyten)vijver, mede ten behoeve van bluswater.
- Regenwateropvang en wadi's, benutting van grijs water.
- Nestgelegenheden voor vogels.
- Vleermuiskasten.
- Uitstraling openbare en private terreinen wordt afgestemd.
- Uitstraling van het terrein als geheel wordt aangepakt.
- Orde en netheid van het terrein worden aangepakt.
- Structurele communicatie met omwonenden.
- Minderheden worden doelbewust ingeschakeld in het arbeidsproces.
- Bedrijvigheid wordt afgestemd op de opleidingen in de regio.
- Bedrijvigheid wordt afgestemd op het arbeidsaanbod in de regio.
- Functiemenging wonen/werken.

gm/coll.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 15 december 2003, kenmerk 50/6.6/2003011289;

BESLUITEN:

- I. in te stemmen met een provinciale bijdrage van maximaal € 200.000, -- voor het project Parkmanagement II;
- II. dit bedrag te dekken uit de middelen uitvoering collegeprogramma (intensivering);
- III. deze toezegging te zien als precommitting aangezien het projectplan inclusief het financiële hoofdstuk in het eerste kwartaal 2004 nader zal worden uitgewerkt.

Assen, 4 februari 2004

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

gm/coll.